

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocata Lupea Georgeta în numele lui Postica Nicolae și avocata Lozovscaia Tatiana în numele lui Cherdivară Simion și Cherdivară Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2020, în cauza penală privindu-i pe

POSTICA Nicolae XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;

CHERDIVARĂ Vasile XXXXX născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;

CHERDIVARĂ Simion XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.06.2015 – 22.06.2018;

Instanța de apel: 11.09.2018 – 08.12.2020;

Instanța de recurs: 17.02.2021 – 12.05.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 22 iunie 2018, au fost recunoscuți vinovați Postica Nicolae, Cherdivară Vasile și Cherdivară Simion de comiterea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal și li s-a aplicat pedeapsă lui Cherdivară Vasile și Cherdivară Simion câte 11 ani pentru fiecare, iar lui Postica Nicolae 6 ani închisoare;

- art. 187 alin. (2) lit. b), d), f) Cod penal, s-a aplicată lui Cherdivară Vasile și Cherdivară Simion pedeapsa de câte 6 ani închisoare pentru fiecare, cu amendă în mărime de 500 u.c. în sumă de 10 000 lei fiecare, iar lui Postica Nicolae 3 ani și 6 luni închisoare fără aplicarea amenzii;

- art. 186 alin. (4) Cod penal, li s-a stabilit lui Cherdivară Vasile și Cherdivară Simion câte 6 ani închisoare pentru fiecare, iar lui Postica Nicolae 5 ani închisoare;

- art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, li s-a stabilit pedeapsa lui Cherdivară Vasile și Cherdivară Simion câte 4 ani închisoare pentru fiecare, iar lui Postica Nicolae 2 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor li s-a stabilit definitiv:

- lui Postica Nicolae- 6 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis fără amendă;

- lui Cherdivară Vasile și Cherdivară Simion câte 12 ani închisoare pentru fiecare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis cu amendă în mărime de 500 u.c. în sumă de 10.000 lei pentru fiecare.

Prin aceeași sentință au fost condamnați și Postica Petru și Gorgan Vasile, care nu au atacat decizia cu recurs ordinar.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Cherdivară Vasile, Postica Petru, Cherdivară Simion, Gorgan Vasile XXXXX și Postica Nicolae pe parcursul nopții din data de 14 februarie 2015 spre 15 februarie 2015, împreună și prin înțelegere prealabilă, având intenția directă îndreptată spre sustragerea bunurilor altei persoane, prin alegere de chei au descuiat ușile și au pătruns în incinta Gimnaziului Dolna situat în XXXXX, de unde în mod ascuns au sustras: două laptopuri de model „ASUS” în valoare de 14.560 lei, un proiector de model „BENQ MS 504/MX 505” în valoare de 9000 lei, un printer de model „I-SENSYS MF 4410” în valoare de 5200 lei, două cabluri periferice în valoare de 320 lei, două monitoare de model „PHILIPS” Wide Screen 0260 în valoare de 4760 lei, două blocuri de sistem PC CPUAMD în valoare de 9800 lei, un amplificator cu mixer de model „CW 2206” în valoare de 8000 lei, două boxe acustice de model „MAX SDI 1513” în valoare de 9000 lei, un set Microfon radio DS în valoare de 1950 lei, trei microfoane în valoare de 1000 lei, un baian de model „Weltmeister” cu 5 rânduri de clape de culoare roșie în valoare de 3000 lei, două boxe cu Subufer în valoare de 600 lei, șase blocuri de sistem PC în valoare de 12.000 lei, produse alimentare (pește, pulpe, crenvurști) în valoare de 1000 lei, după care cu bunurile sustrate au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând astfel părții vătămate o daună materială în valoare totală de 80.190 lei.

Tot ei, în noaptea din 15 februarie spre 16 februarie 2015, împreună și prin înțelegere prealabilă, având intenția directă îndreptată spre sustragerea bunurilor altei persoane, prin forțarea geamului de la bucătărie au pătruns în gimnaziul „Dimitrie Cantemir” situat în XXXXX, de unde în mod ascuns au sustras: trei laptopuri de model „Lenovo” în valoare de 21.840 lei, un laptop de model „Acer” în valoare de 7300 lei, un videoprojector de model „Optoma” de culoare neagră cu tot cu husă de culoare neagră în valoare de 8900 lei, un proiector de model „NEC NP 260 G” de culoare albă în valoare de 6342 lei, un set de bază (care includea monitor de model „LG

Imput" de culoare neagră, procesor, tastatură, mouse și boxe) în valoare de 7000 lei, un monitor de model „LG Flatron cu procesor în valoare de 7640 lei, un centru muzical de model „Samsung" de culoare neagră în valoare de 2000 lei, un amplificator de model „MAX CM 2208" în valoare de 8000 lei, două boxe acustice de model „MAX" în valoare de 8000 lei, o boxă acustică de model „JBL j 1408" în valoare de 3900 lei, un aparat foto de model „Canon Power Shot SX 170 IS Red" de culoare roșie cu husă de culoare roșie în valoare de 2407,50 lei, un printer de model „Panasonic KX-MB 1900 UCB" de culoare neagră în valoare de 2099 lei, cinci mausuri de model „A4 Tech op. 620 D" în valoare de 437,5 lei, patru monitoare de model „Philips 19,5 inch" în valoare de 8760 lei, trei blocuri de sistem în valoare de 16,740 lei, nouăsprezece conserve de lapte condensat în valoare de 342 lei, după care cu bunurile sustrase au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând astfel părții vătămate o daună materială în valoare totală de 111.708 lei.

La data de 21 februarie 2015, aproximativ la ora 04:00, împreună și prin înțelegere prealabilă, având intenția directă îndreptată spre sustragerea bunurilor altei persoane, au pătruns în incinta Liceului Teoretic Zubrești situat în XXXXX, unde, agresându-l fizic pe paznicul Mogîldea Gheorghe și immobilizându-l la podea, au deteriorat ușile de la mai multe birouri din incinta liceului și în mod deschis au sustras: un laptop de model „Satelit," în valoare de 5799 lei, un monitor de model „TFT Filips" în valoare de 2079 lei, un procesor în valoare de 4449 lei, un maus în valoare de 69 lei, un maus și tastieră în valoare de 160 lei, un proiector „Optama DS330" în valoare de 8822 lei, un proiector „Optama EX551" în valoare de 8500 lei, un set de bază (care includea monitor, procesor, tastieră și maus) în valoare de 7113,34 lei, două tastiere de model „KR-750" în valoare de 149 lei, un printer de model „Canon MF 4410" în valoare de 3600 lei, un HP ProBok 470 Matte Blak Alu în valoare de 13.937 lei, după care cu bunurile sustrase au părăsit locul comiterii infracțiunii, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială în valoare totală de 54.826, 34 lei.

La data de 01 martie 2015 Postica Petru, Postica Nicolae, Cherdivară Simion, Cherdivară Vasile și Gorgan Vasile, aproximativ la orele 01.00, după o înțelegere prealabilă, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, cu automobilul de model „Renault Kangoo" cu XXXXX ce aparținea lui Postica Petru s-au deplasat din XXXXX la gimnaziul „Mihail Eminescu", unde, mascându-se cu cagule pe cap, prin forțarea geamului, au pătruns în incinta gimnaziului și deteriorând lacătul de la ușa cabinetului de informatică cu o țeava metalică al cărei capăt are îngroșare în formă de cilindru și cu un ciocan dulgher cu vârf spintecat, au intrat în interiorul cabinetului și în timp ce pregăteau calculatoarele de a le sustrage, fiind depistați de către paznicul gimnaziului Chiperi Grigore, l-au atacat pe acesta cu țeava metalică, aplicându-i multiple lovituri în regiunea capului, în rezultatul cărui fapt i-au cauzat traumă cranio-cerebrală deschisă manifestată prin contuzie cerebrală de gradul II fractura osului temporal sting prin impresie cu afectarea ambelor lamele cu deplasare, hemoragie subarahnoidiană adiacentă, fractura complexului orbito zigomatic pe dreapta cominutivă cu deplasare,

affectarea peretelui lateral orbital, hemosinuită pe dreapta, fractura orbitei peretelui medial, plagă confuză în regiunea temporo-parietală pe stânga, după care i-au legat mâinile și picioarele cu un șiret, astfel, imobilizându-l și în mod deschis au sustras 20 de calculatoare pentru tabla interactivă sub formă de: 20 de monitoare de model „Aistar” 17 HDMI la prețul de 36.900 lei, 20 de procesoare MK 808 B Android Mini PC la prețul de 26.880 lei, 18 tastaturi la prețul de 2214 lei, 20 mausuri la prețul de 1230 lei, un procesor de model „Workstation AM3” la prețul de 3425 lei, un televizor de model „Toshiba 32AV703G1” la prețul de 5000 lei, un centru muzical de model „Samsung MAX-A65Q” cu tot cu microfon de model „First” la prețul de 1000 lei și un panou pentru proiectare cu suport de model „Sopar” la prețul de 1210 lei, după care cu bunurile sustrase au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând gimnaziului „Mihail Eminescu”, o daună în proporții mari, în sumă totală de 77.859 lei.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror, avocatul Melnic Anatolie în interesele lui Postica Nicolae și avocata Lozovscaia Tatiana în interesele lui Cherdivară Simion, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătoriei Criuleni.

3.1 Procurorul pedeapsa pentru casarea sentinței în privința lui Postica Nicolae din motivul ilegalității ei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Postica Nicolae să fie declarat culpabil de săvârșirea infracțiunilor incriminate, iar conform art. 84 alin. (1) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. De încasat de la inculpați cheltuielile judiciare pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală în mărime de 3521 lei.

În motivarea apelului indică că, instanța a încălcat criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 Cod Penal, potrivit cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni și se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Codului Penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale ale Codului Penal. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Analizând personalitatea lui Postica Nicolae în coraport cu prezența circumstanțelor agravante la cauza dată, procurorul a constatat că instanța neîntemeiat a aplicat o pedeapsă prea blândă acestuia și a considerat că pedeapsa cu executarea reală a închisorii v-a atinge scopul legii penale de reeducare a condamnatului.

3.2 Avocatul Melnic Anatolie în interesele lui Postica Nicolae pledează pentru casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care pe epizodele de învinuire pe art. 186 alin. (4), 186 alin. (5) și 187 alin. (4) Cod penal, să fie achitat, din motiv că, fapta nu a fost săvârșită de inculpat. Iar pe episodul de învinuire pe art. 188 alin. (4) Cod penal, să se dispună recalificarea la art. 186 alin. (2), lit. b), c), d) Cod penal,

cu aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 200 ore.

În motivarea apelului a indicat că la stabilirea pedepsei este necesar de luat în considerație criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art.75 Cod penal. În ziua comiterii infracțiunii inculpatul nu a servit alcool și nu era în stare de ebrietate. Ca circumstanțe ce atenuează răspunderea inculpatului prevăzute de art. 76 alin. (1) Cod penal s-au stabilit săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, săvârșirea infracțiunii de către un minor, recunoașterea vinovăției, căința sinceră și repararea benevolă a pagubei pricinuite părții vătămate. Circumstanțe ce agravează răspunderea inculpatului prevăzute de art. 77 Cod penal nu s-au stabilit în cadrul procesului penal.

Din punct de vedere al personalității, inculpatul a crescut într-o familie numeroasă (de 4 persoane), este antrenat în câmpul muncii, la locul de trai și de muncă se caracterizează pozitiv, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, antecedente penale nu are. Pe parcursul procesului penal s-a conformat cerințelor organului de urmărire penală, participând la efectuarea acțiunilor de urmărire penală, impuse. De la momentul săvârșirii acestei infracțiuni nu a mai comis careva încălcări de lege.

Împreună cu fratele Postica Petru au achitat prejudiciul material și moral părții vătămate Chiperi Grigore în sumă de 25.000 lei.

3.3 Avocata Lozovscaia Tatiana în interesele lui Cherdivară Simion, a solicitat repunerea în termen a apelului, casarea totală a sentinței privind condamnarea lui Chedivară Simion și Cherdivară Vasile cu emiterea unei noi sentințe, prin care acțiunile inculpaților să fie recalificate.

În motivarea apelului avocata și indică că la stabilirea pedepsei penale în privința inculpaților urma să se țină cont de faptul că la momentul comiterii infracțiunii Cherdivară Simion și Cherdivară Vasilii, aveau vârsta cuprinsă între 18 și 21 ani, prin urmare sunt aplicabile prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2020, apelul apărătorului Anatolie Melnic în interesele lui Postica Nicolae a fost respins ca nefondat. Apelul avocatei Lozovscaia Tatiana în interesele lui Cherdivară Simion a fost respins ca depus peste terme. Apelul procurorului a fost admis, inclusiv din alte motive, în partea stabilirii pedepsei definitive și în partea cheltuielilor judiciare, și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Postica Nicolae i s-au menținut pedepsele stabilite prin sentință pentru infracțiunile prevăzute de art. 188 alin. (3) lit. c), 187 alin. (2) lit. b), d), f), 187 alin. (2) lit. b), d), f), 186 alin. (4), 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, iar conform prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, instanța de apel i-a stabilit pedeapsa definitivă, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepselor numite

sub formă de închisoare pe termen de 7 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis fără amendă.

Cheltuielile de judecată suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză nr. 235 din 10.04.2015, în sumă de 3464 lei și nr. 3737/D din 07.05.2015, în sumă de 57 lei, în total 3521 lei s-au trecut în contul statului.

În rest, sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, probele, documentate, au demonstrat cu certitudine că inculpații au comis infracțiunile înscrise, care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a conchis că avocatul Lozovscaia Tatiana în interesele lui Cherdivară Simion a omis termenul de depunerea a apelului fără careva motive întemeiate, depunând apelul la 08.12.2020, peste 2 ani 5 luni.

Referitor la argumentele apărării despre necesitatea încadrării acțiunilor inculpatului Postica Nicolae în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, instanța de apel le-a considerat neîntemeiate, or participarea acestuia la săvârșirea infracțiunilor a fost pe deplin dovedită în instanța de judecată și confirmată atât prin declarațiile părților vătămate care au menționat că în școală au văzut 5 persoane, precum și prin declarațiile inculpaților făcute în ședința de judecată. La aprecierea felului și măsurii de pedeapsă inculpatului, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76 și 77 Cod penal și a ținut cont de gradul și pericolul social al infracțiunii, de persoana inculpaților, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului.

Referitor la apelul procurorului, instanța de fond la stabilirea pedepsei lui Postica Nicolae nu a luat în calcul personalitatea ultimului, circumstanțele agravante și a aplicat o pedeapsă prea blândă în raport cu faptele comise. Totodată, pedeapsa pentru concurs de infracțiuni pentru Postica Nicolae, urma să depășească termenul de 6 ani, deoarece, instanța trebuia să se conducă de prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal și să stabilească o pedeapsă definitivă mai sporită.

Pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară a demonstrat că, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea de noi infracțiuni, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Privitor la solicitarea procurorului ce ține de încasarea din contul inculpaților în beneficiul statului a cheltuielile de judecată în sumă de 3521 lei pentru efectuarea expertizelor pe cauza dată, cheltuieli judiciare, suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză nr. 235 din 10.04.2015 în sumă de 3564,00 lei și nr. 3737/D din 07.05.2015 în sumă de 57 lei, în total 3521,00 lei, instanța de apel a reiterat că,

potrivit art. 229 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Potrivit prevederilor art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, aceasta este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces. Totuși, Codul de procedură penală prevede unele situații și împrejurări, în prezența cărora, cheltuielile judiciare sunt suportate de către stat și nici într-un caz de către inculpat.

Astfel, ținând cont de faptul că alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, a fost abrogat prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, potrivit căruia „Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”, iar fapta a fost săvârșită de către inculpați până la adoptarea acestei Legi, adică 14 februarie 2015, solicitarea procurorului este neîntemeiată și acestea a fost trecută în contul statului.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Lupea Georgeta în numele lui Postica Nicoale și avocata Lozovscaia Tatiana în numele lui Cherdivară Simion și Cherdivară Vasile au depus recursuri ordinare.

6.1 Avocata Lupea Georgeta în numele lui Postica Nicoale a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6, 8, 12 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat pe capetele de acuzare pe art. 186 alin. (4), 186 alin. (5) și 187 alin. (4) Cod penal, din motivul că nu au fost săvârșite de inculpat, iar acțiunile de la art. 188 alin. (4) Cod penal, să fie recalificate la art. 186 alin. (2) Cod penal, numindu-i o pedeapsă non privativă de libertate.

În motivare a indicat că, instanța de apel nu și-a argumentat soluția vizavi de toate argumentele expuse în apelul declarat cit și faptul că a făcut o analiză superficială a tuturor argumentelor invocate. Apărarea a considerat că pe episoadele de sustragere pe ascuns a bunurilor, nu a fost găsit nici un martor care să confirme participarea lui Postica Nicolae la săvârșirea acestor infracțiuni, iar unica probă pe care se întemeiază sentința de condamnare sunt declarațiile inculpatului Gorgan Vasile. Totalitatea probelor anexate la cauza și cercetate în ședința de judecată

dovedesc incontestabil că inculpatul nu a participat la aceste sustrageri și urmează a fi achitat pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de el.

Referitor la raportul de expertiza nr. 235 din 10.04.2015, recurenta este de părere că obiectele descrise în raportul de expertiza nu-i aparțin lui Postica Nicolae, deaceia raportul de expertiză urmează a fi apreciat critic.

Declarațiile lui Postica Nicolae sunt confirmate de către inculpații Postica Petru, Cherdivară Vasile, Cherdivară Simion și Gorgan Vasile. Instanța de fond și apel la stabilirea pedepsei urma să i-a în considerație circumstanțele ce atenuază răspunderea inculpatului prevăzute de art.76 Cod penal, săvârșirea pentru prima data a unei infracțiuni mai puțin grave, săvârșirea infracțiunii de către un minor, recunoașterea vinovăției, căința sinceră și repararea benevolă a pagubei pricinuite părții vătămate. Circumstanțe ce agravează răspunderea inculpatului prevăzute de art.77 Cod penal nu s-au stabilit.

6.2 Avocata Lozovscaia Tatiana în numele lui Cherdivară Simion și Cherdivară Vasile a atacat decizia cu recurs ordinar, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei și sentinței instanței de apel.

În motivare recurenta a indicat că, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor menționate în cererea de apel, iar pe parcursul urmăririi penale nu au fost administrate probe ce ar dovedi vinovăția inculpaților de participare la comiterea infracțiunilor.

Instanța de judecată a pus la baza învinuirii declarațiile inculpatului Gorgan Vasile, care nu au valoare probatorie și nu sunt confirmate prin alte materiale și mijloace materiale de probă, or instanța de judecată enumeră probele materiale indicate în rechizitoriu fără a da o apreciere fiecărei probe, iar în unele cazuri exagerează importanța probelor. Conform raportului de expertiză trasologică nr. 2387 din 09.04.2015, expertul nu dă un răspuns categoric în acest sens. La fel nu este categorică și expertiza medico-legală nr. 235 din 10.04.2015, în care expertul concluzionează unele afirmații prin probabilitate sau excludere a faptelor, dar nu este categoric.

De asemenea, recurenta indică și ea necesitatea aplicării prevederilor art. 70 alin. (3¹) Cod penal, deoarece inculpatul avea la moment vârsta de 18-21 ani.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor avocaților, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

8.1 Potrivit textului recursului declarat de avocata Lupea Georgeta în numele lui Postica Nicolae se invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) 12) Cod de procedură penală, însă Colegiul consideră că

aceste temeuri nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurentă.

Temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin decizia adoptată corect a menținut sentința atacată.

Pct. 6) stipulează că, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, însă recurenta nu a concretizat care din aceste temeuri le pune la baza cererii de recurs înaintată și prin ce se confirmă aceste temeuri, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a temeiului din cele 5 menționate este inadmisibilă și prin urmare, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu-și găsește confirmare la examinarea cauzei în ordine de recurs ordinar.

Referitor la temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, invocat de avocată în recursul său, Colegiul penal menționează că, sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*” se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Deși se invocă că inculpatul nu este vinovat de săvârșirea infracțiunilor incriminate, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a conchis că afirmațiile respective nu generează achitarea acestuia precum s-a solicitat în recurs, or în cursul judecării cauzei în apel și în fond au fost prezentate probe care înlătură orice dubiu și dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în cele imputate.

În ce privește argumentul ce reprezintă temeiul prevăzut la pct. 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului dacă faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, Colegiul penal constată că, analizând acest temei în raport cu motivele invocate, nici acesta nu și-a găsit confirmare, argumentul fiind combătut de declarații și de probe anexate la dosar.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material. În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite, se constată că instanțele de fond și de apel just au constatat și apreciat

circumstanțele de fapt și de drept privind faptele incriminate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și a prescripțiilor de drept material, în baza probelor administrate, inclusiv declarațiilor părților vătămate, martorilor Leonov Serghei, Moisei Ana, Onica Gheorghe, Donică Gavril, procesului-verbal de cercetare la fața locului din raportul de expertiză medico-leglă nr. 235 din 10.04.2015, raportului de expertiză medico-legală nr. 737/D din 07.05.2015, declarațiilor inculpatului Gorgan Vasile și alte probe ce au fost apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, și care au demonstrat elocvent prezența inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Instanțele de fond și de apel întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele și criticele puse la baza stabilirii pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75, 84 Cod penal.

Prin urmare, pedeapsa a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura penală și civilă, a individualizării pedepsei, în alt sens decât cel pe care îl propun avocații și inculpații, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Referitor la recalificarea acțiunilor de la art. 188 alin. (4) Cod penal la art. 186 alin. (2) Cod penal, cu numirea pedepsei non privativă de libertate, instanța de recurs constată că alegațiile date sunt vădit nefondate, iar instanța de apel corect și-a motivat soluția de respingere a solicitării respective. Mai mult, recurenta nu a prezentat argumente ce ar demonstra prezența erorii în calificarea infracțiunilor incriminate prin rechizitoriu, iar simpla invocare în recurs nu este motiv ca instanța de recurs să intervină nici în latura pedepsei.

Motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate, iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Astfel, Colegiul nu consideră necesar de a se expune repetat asupra criticilor recurente vizavi de vinovăția inculpatului și de individualizarea pedepsei, dat fiind

că instanțele de fond detaliat au analizat fiecare element al acestor componente de infracțiuni și au constatat indubitabil că inculpatul se face vinovat de comiterea acestora și individualizarea pedepsei a fost în strictă conformitate cu legea. Decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar raționamentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de art. 6 din CEDO pe care instanța de recurs le însușește.

8.2 Din conținutul cererii de recurs depuse de avocata Lozovscaia Tatiana în numele lui Cherdivară Simion și Cherdivară Vasile rezultă, că ultima critică hotărârea în partea confirmării vinovăției acestora în săvârșirea infracțiunilor imputate și stabilirii pedepsei inculpaților, solicitând casarea deciziei și sentinței instanței de fond, fără pronunțarea unei soluții și nu face trimitere la prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

Verificând alegațiile recurentei, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit nefondat, iar decizia instanței de apel este legală și întemeiată, or în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărârea atacată, dacă acesta este tardiv.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și practicii judiciare despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. Mai mult ca atât, cu privire la necesitatea prezentării părților la pronunțarea integrală a sentinței, Colegiul ține să remarce că această chestiune este facultativă, adică părțile la dorință pot asista în ședință și primi o copia a hotărârii, sau ulterior se pot adresa pentru recepționarea acesteia, însă indiferent de prezentarea sau neprezentarea acestora, termenul de atac a hotărârii va curge începând cu ziua următoare pronunțării sentinței. Statuarea dată rezultă din analiza coroborată a art. 402, 340 și 230 Cod de procedură penală.

În același context, instanța de recurs amintește că, la calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta. Regula generală în acest sens prevede că termenul începe să curgă pentru părți din ziua următoare în care a fost pronunțată sentința.

În cauza deferită judecării se constată că inculpații din motive necunoscute de instanța de fond nu s-a prezentat la ședințele de judecată, fiind anunțați în căutare, la caz instanța de apel a argumentat că continuau să se eschiveze, prin urmare fiind examinată în lipsa inculpaților, dar cu participarea apărătorilor, nefiind astfel încălcat dreptul la un proces echitabil. De menționat că, în instanța de fond apărătorul legal Plăcintă Grigorii s-a prezentat și a apărut interesele clienților săi.

Colegiul penal apreciază că instanța de apel corect a reținut că termenul de declarare a apelului de 15 zile a expirat pentru apelant, iar declarând apel la data de 08.12.2020, partea a omis termenul legal de depunere a acestuia cu 2 ani și 5 luni.

Subsidiar celor consemnate supra, Colegiul menționează că termenul de apel

este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită exhaustiv prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premisă nu s-a confirmat.

În apel, nu s-au invocat motive întemeiate ce a determinat întârzierea declarării apelului, astfel, instanța de apel fiind în imposibilitate să repună în termen apelul.

Mai mult, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărârea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza Ghirea contra Moldovei, unde s-a statuat că: „... *principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.*” Cu alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în fața instanței.

Din atare considerente, instanța de recurs, făcând trimitere la art. 420 Cod de procedură penală, care stipulează că recursul este o cale ordinară de atac ce poate fi folosită împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, sau apelul a fost respins ca declarat peste termen, dispune inadmisibilitatea recursului declarat de avocata Lozovscaia Tatiana în numele inculpaților Cherdivară, considerându-l ca vădit neîntemeiat.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul Penal statuează asupra soluției de inadmisibilitate a recursurilor ordinare declarat de avocata Lupea Georgeta în numele lui Postica Nicolae și avocata Lozovscaia Tatiana în numele lui Cherdivară Simion și Cherdivară Vasile, deoarece acestea sunt vădit neîntemeiate.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocata Lupea Georgeta în numele lui Postica Nicolae și avocata Lozovscaia Tatiana în numele lui Cherdivară Simion și Cherdivară Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2020, în cauza penală privindu-i pe *POSTICA Nicolae XXXXX, CHERDIVARĂ Vasile XXXXX și CHERDIVARĂ Simion XXXXX*, ca

fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 iunie 2021.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Catan Liliana

Guzun Ion